

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Zakona o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč obsega:

- Zakon o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč (Uradni list SRS, št. 34/84 z dne 19. 11. 1984),
- Zakon o spremembah zakona o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč (Uradni list RS, št. 26/90 z dne 6. 7. 1990).

ZAKON **o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč**

(neuradno prečiščeno besedilo št. 1)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Pokopališka in pogrebna dejavnost obsega: pogrebne storitve, storitve v zvezi z upepeljevanjem in oddajanje prostorov za grobove v najem.

Urejanje pokopališč obsega: vzdrževanje, razdelitev na posamezne zvrsti grobov, prekop grobov in opustitev pokopališč.

2. člen

Pokopališka in pogrebna dejavnost ter urejanje pokopališč je komunalna dejavnost posebnega družbenega pomena.

3. člen

Pokopališko in pogrebno dejavnost opravljajo in pokopališča urejajo komunalne organizacije združenega dela (v nadaljnjem besedilu: komunalne organizacije) oziroma krajevne skupnosti.

4. člen

Komunalne organizacije oziroma krajevne skupnosti opravljajo pokopališko in pogrebno dejavnost in urejajo pokopališča na krajevno običajen način, z dostojanstvom in spoštovanjem do umrlih.

II. POGREBNE STORITVE IN STORITVE V ZVEZI Z UPEPELJEVANJEM

5. člen

Umrli se praviloma čuva v mrliški veži, izjemoma pa doma. Prenos na pokopališče je dovoljen potem, ko je ugotovljen nastop smrti po predpisih o mrliški pregledni službi.

Umrli, za katerega obstaja sum, da ni umrl naravne smrti, se sme prenesti s kraja smrti samo na podlagi dovoljenja organa, ki je pristojen za začetek in vodenje kazenskega postopka.

Umrli, za katerega obstaja sum, da je umrl zaradi nalezljive bolezni, se sme prenesti s kraja smrti samo na podlagi dovoljenja in v skladu z navodili za zdravstvene zadeve pristojnega občinskega upravnega organa.

6. člen

Prevoz umrlega s kraja smrti na kraj, kjer se čuva, oziroma na kraj upepelitve je dovoljen samo s posebej prirejenimi vozili komunalne organizacije oziroma krajevne skupnosti.

V težko dostopnih krajih in v neugodnih vremenskih razmerah se sme umrli prenesti tudi na drug krajevno običajen način.

Izvršni svet občinske skupščine lahko ob naravnih in drugih nesrečah, v vojni in v izrednih razmerah ter v drugih izjemnih okoliščinah pooblasti za prevoz umrlih tudi drugega prevoznika, ki lahko zagotovi spoštljiv in higiensko ustrezen prevoz.

7. člen

Umrli se po prevozu na pokopališče položi v mrliško vežo ali hrani v hladilni komori.

Če pokop in pogrebne svečanosti organizirajo družbenopolitične skupnosti ali družbenopolitične organizacije, se umrli pred pokopom izjemoma lahko položi tudi na določen kraj zunaj pokopališča.

Verske skupnosti lahko v skladu s pokopališkim redom izjemoma položijo umrlega stanovskega predstavnika do pokopa v objekt, ki je namenjen za opravljanje verskih obredov.

8. člen

Prevoz umrlega iz enega v drug kraj v SR Sloveniji se opravi v skladu s predpisom o pogojih in načinu izkopavanja in prevoza umrlih, ki ga izda za zadeve zdravstvenega varstva pristojni republiški upravni organ.

Za prevoz umrlega preko meje SR Slovenije se uporabljajo zvezni predpisi o pogojih in načinu izkopavanja ter prevozu umrlih.

9. člen

Na zahtevo svojcev ali drugih fizičnih ali pravnih oseb, ki imajo za to interes, se lahko umrli izkoplje in prenese na drugo pokopališče ali v drug grob na istem pokopališču in sicer po poprejšnjem soglasju najemnika groba in z dovoljenjem za zadeve zdravstvenega

varstva pristojnega občinskega upravnega organa. Za izkop se uporabljajo predpisi o izkopu umrlih.

10. člen

Pokop umrlega prijavi upravljalcu pokopališča njegov družinski član ali oseba, ki je z njim stalno živela oziroma ga je po predpisih morala vzdrževati in zanj skrbeti. Če takih oseb ni, prijavi pokop organizacija združenega dela oziroma delovna skupnost, v kateri je bil umrl v delovnem razmerju, krajevna skupnost, organ socialnega skrbstva, uprava bolnišnice oziroma druga zdravstvena ali socialna ustanova ali hišni svet.

Prijavi iz prejšnjega odstavka je treba priložiti listino o prijavi smrti. Kadar smrti ni bilo mogoče prijaviti, se prijavi pokopa priloži druga listina, predpisana s posebnim zakonom.

11. člen

Pokop oziroma upepelitev se opravi na podlagi listine o prijavi smrti matičarju in po preveritvi njenega dejanskega nastopa, ki jo opravi pooblaščen oseba po predpisih o mrliški pregledni službi.

Pokop oziroma upepelitev se opravi, ko je preteklo najmanj 36 ur od nastopa smrti. Ob večjih naravnih in drugih nesrečah, v vojni in izrednih razmerah, ko se opravi skupen pokop, lahko za zadeve zdravstvenega varstva pristojni občinski upravni organ ta rok skrajša.

Pred pokopom oziroma upepelitvijo opravi pooblaščen oseba upravjalca pokopališča kontrolni mrliški pregled.

12. člen

Pogrebne svečanosti se opravijo v skladu s pokopališkim redom.

13. člen

Pokop se opravi na pokopališču.

Zunaj pokopališča je dovoljen pokop le v izjemnih primerih na podlagi dovoljenja za notranje zadeve pristojnega občinskega upravnega organa po predhodnem soglasju za zadeve zdravstvenega varstva pristojnega upravnega organa občine, kjer se tak pokop opravi.

Na podlagi dovoljenja za notranje zadeve krajevno pristojnega občinskega upravnega organa se lahko pepel iz žare raztrosi na določenem kraju zunaj pokopališča.

14. člen

Občan oziroma svojci umrlega lahko izberejo pokopališče, kjer naj bi bil umrl pokopan.

15. člen

Pokop v smislu tega zakona so pokop posmrtnih ostankov oziroma upepeljenih ostankov umrlega ter druga dela, ki jih je potrebno opraviti v zvezi s pokopom.

Način pokopa in potrebne svečanosti je treba opraviti v skladu z voljo umrlega. Če umrli ni izrazil svoje volje, odloči o tem oseba, ki je stalno živela z njim. Pri tem imajo prednost zakonec ali oseba, katere dalj časa trajajoča življenjska skupnost z umrlim ima po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih enake pravne posledice kot zakonska zveza, polnoletni otroci in posvojenci, starši umrlega in drugi svojci, ki so stalno živeli z umrlim oziroma najbližji sorodnik umrlega.

Če ni svojcev, odloča o načinu pokopa za zadeve socialnega skrbstva pristojni upravni organ občine, v kateri je oseba umrla ali je bila najdena.

16. člen

Umrli se položi v krsto in se pokoplje v grob za klasičen pokop, v vrstni grob ali grobišče.

Upepeljeni ostanki umrlega se shranijo v žaro in pokopljejo v grob za klasičen pokop, v žarni grob ali se raztresejo na posebej določenem prostoru na pokopališču oziroma izjemoma zunaj pokopališča.

17. člen

Za upepelitev umrlih, ki niso umrli naravne smrti ali obstaja takšen sum, in tistih, ki so umrli zaradi nalezljive bolezni ali obstaja takšen sum, je potrebno dovoljenje organa iz drugega oziroma tretjega odstavka 5. člena tega zakona.

18. člen

Po volji umrlega ali na zahtevo osebe iz drugega odstavka 15. člena tega zakona oziroma osebe, ki je poravnala stroške pokopa, je lahko umrli pokopan v ožjem družinskem krogu.

19. člen

Po volji umrlega se opravi anonimen pokop.

Anonimen pokop se opravi s pokopom krste ali žare oziroma z raztrositvijo pepela na posebej določenem prostoru brez označbe imena umrlega.

20. člen

Če ni drugače dogovorjeno, morajo stroške pokopa poravnati dediči umrlega.

Če ni dedičev ali če ti niso sposobni poravnati stroškov pokopa, jih poravna občina, v kateri je imel umrli stalno prebivališče. Kadar ni mogoče ugotoviti občine stalnega prebivališča, poravna stroške pokopa občina, v kateri je oseba umrla, oziroma občina, v kateri je bila najdena.

Občina ima pravico do povračila pogrebnih stroškov iz zapuščine umrlega.

III. ODDAJANJE PROSTOROV ZA GROBOVE V NAJEM

21. člen

Komunalne organizacije oziroma krajevne skupnosti, ki urejajo pokopališča, dajejo prostor za grobove v najem.

Pogoji najema se določijo s pogodbo med najemnikom in komunalno organizacijo oziroma krajevno skupnostjo v skladu s splošnim aktom komunalne skupnosti oziroma krajevne skupnosti (26. člen).

22. člen

Pravico do najema groba ima tisti, ki je poravnal stroške pokopa. To pravico je mogoče prenesti na drugega samo pismeno, obnoviti ali podaljšati pa jo je mogoče pod pogoji, ki jih določi komunalna skupnost oziroma krajevna skupnost. Pravice do najema vrstnega groba ni mogoče obnoviti ali podaljšati.

23. člen

Komunalna organizacija oziroma krajevna skupnost mora voditi evidenco o umrlih, ki so pokopani na pokopališču, evidenco najemnikov grobov ter kataster komunalnih naprav na pokopališču.

IV. UREJANJE POKOPALIŠČ

24. člen

Občinska skupščina v svojih planskih aktih določi zadostne površine za pokopavanje umrlih za najmanj 30 let. Pri tem upošteva potrebe po večjem številu pokopov ob morebitnih naravnih in drugih nesrečah, v vojni in v izrednih razmerah.

Pokopališče se zgradi ali razširi na območju, ki je določeno z dolgoročnim planom občine, na podlagi ureditvenega načrta.

25. člen

Občinska skupščina s pokopališkim redom predpiše način in čas pokopa, zvrsti grobov, okvirne tehnične normative za grobove, vzdrževanje reda, čistoče in miru na pokopališču, postavljanje, spreminjanje ali odstranitev spomenikov ali obnovo grobnic in vsak drug poseg v prostor na pokopališču, določa pokopališča, ki morajo imeti mrliške veže, določa mirovalno dobo za grobove in druga podobna vprašanja.

S pokopališkim redom se uredi tudi čuvanje umrlih v krajih, kjer na pokopališčih ni predpisana mrliška veža.

26. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani v komunalni organizaciji oziroma v krajevni skupnosti v zvezi z urejanjem pokopališč določijo zlasti:

- merila za oddajanje, pripravo in vzdrževanje grobov;
- merila za oblikovanje cen za uporabo pokopaliških objektov in naprav ter opravljanje drugih storitev v zvezi z opravljanjem pokopališke in pogrebne dejavnosti.

Pravice in obveznosti komunalne organizacije v zvezi z urejanjem pokopališč določajo delavci, drugi delovni ljudje in občani v komunalni skupnosti.

27. člen

Za pokopališče je lahko določeno zemljišče, ki ni močvirnato in kjer meteorne oziroma podtalne vode ne vplivajo na studence, vodnjake, ribnike, vodnorekreacijske površine in podobno.

Novo pokopališče mora biti primerno ograjeno in praviloma odmaknjeno od drugih objektov.

28. člen

Za vsako pokopališče mora biti izdelan načrt razdelitve na pokopališčne oddelke in grobove.

Z načrtom razdelitve na pokopališčne oddelke in grobove se lahko določijo posebni prostori za vrstne grobove, grobišča, žarne grobove in prostori za anonimne pokope ter za raztrositev pepela.

Na pokopališču ali zunaj njega mora biti zagotovljen prostor za pokope ob morebitnih naravnih in drugih nesrečah, v vojni in v izrednih razmerah.

29. člen

Na pokopališčih so naslednje zvrsti grobov:

- enojni grobovi, dvojni grobovi, otroški grobovi in grobnice (klasični grobovi),
- vrstni grobovi,
- grobišča,
- žarni grobovi,
- prostor za anonimne pokope,
- prostor za raztrositev pepela.

Graditev novih grobnic na pokopališčih ni dovoljena.

30. člen

Površino, kraj in obliko različnih zvrsti grobov določa načrt razdelitve na pokopališčne oddelke in grobove.

Za pokop v klasične grobove se uporabljata krsta ali žara.

31. člen

Vrstni grobovi so razporejeni drug ob drugem in so oblikovani ter urejeni po enotnih kriterijih. Oddajajo se samo za določeno dobo, ki ni krajša od 25 let.

32. člen

Grobišča so: kostnice, prostori za skupen pokop ob morebitnih naravnih in drugih nesrečah, v vojni in v izrednih razmerah ter skupna grobišča.

V skupna grobišča se prenesejo posmrtni ostanki iz klasičnih in žarnih grobov, za katere ni podaljšana najemna doba, in iz vrstnih grobov, po preteku določene dobe.

33. člen

V žarne grobove se shranjujejo žare s pepelom umrlih.

V en žarni grob je lahko shranjenih tudi več žar v skladu z načrtom razdelitve pokopališča na pokopališčne oddelke in grobove.

34. člen

Pokopališče v mestu, naselju mestnega značaja ali v turističnem kraju mora imeti prostore, ki so namenjeni za čuvanje umrlih do njihovega pokopa oziroma prevoza v kraj pokopa (mrliška veža).

V krajih, kjer je na pokopališčih predpisana mrliška veža, ni dovoljeno čuvanje umrlih doma.

35. člen (črtan)

36. člen

Če upravljalec pokopališča ugotovi, da se na pokopališču izvajajo dela v nasprotju s prvim odstavkom 25. člena tega zakona, mora o tem obvestiti za komunalne zadeve pristojni občinski upravni organ.

37. člen

Pokopališče se opusti na podlagi odločitve za komunalne zadeve pristojnega upravnega organa občine.

Pred sprejetjem odločitve o opustitvi pokopališča morata dati svoje mnenje pristojni organ sanitarne inšpekcije in pristojni zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine.

V odločitvi mora biti določeno:

- kdo upravlja opuščeno pokopališče,
- pogoji in roki za prenos posmrtnih ostankov in spomenikov,
- pogoji in roki za odstranitev pokopališčnih objektov,
- plačilo stroškov preureditve in prenosa.

Na predlog pristojnega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine pristojni organ občine odloči, kam se prenesejo posamezni spomeniki, grobnice in obeležja z opuščene pokopališča ter kdo bo skrbel zanje.

Za opustitev pokopališča, posameznih oddelkov na pokopališču in grobov, ki jih ureja poseben predpis, mora občinski organ pred izdajo odločitve pridobiti dovoljenje za varstvo okolja in urejanje prostora pristojnega republiškega upravnega organa.

38. člen

Opuščeno pokopališče se sme po 10 letih od zadnjega pokopa uporabiti za ureditev parkov, za druge namene pa šele po 30 letih od zadnjega pokopa.

Preden se opuščeno pokopališče uporabi za druge namene, ga je treba prekopati, posmrtno ostanke pa prenesti v skupno grobišče na pokopališču, ki je v uporabi.

39. člen

Prekop groba in pokop umrlega na isto mesto v grobu, kjer je bil kdo pokopan, se sme opraviti po preteku mirovalne dobe.

Mirovalna doba je čas, ki mora preteči od zadnjega pokopa na istem mestu v istem grobu. Mirovalna doba ne sme biti krajša od 10 let, pri čemer je treba upoštevati značilnosti zemljišča, na katerem je pokopališče.

Pred pretekom mirovalne dobe se sme grob odpreti le v primeru iz 9. člena tega zakona, sicer pa le z dovoljenjem organa, ki je pristojen za začetek in vodenje kazenskega postopka.

Grob se sme prekopati le v prisotnosti sanitarnega inšpektorja.

Določbe prejšnjih odstavkov ne veljajo za žarne grobove.

40. člen

Uresničevanje tega zakona nadzoruje za komunalne zadeve pristojni občinski upravni organ.

V. KAZENSKE DOLOČBE

41. člen

Z denarno kaznijo od 20.000 do 50.000 din se kaznuje za prekršek komunalne organizacije:

- če opravi pokop oziroma upepelitev brez listine o prijavi smrti ali preveritve dejanskega nastopa smrti po pooblaščenih osebah (prvi odstavek 11. člena);
- če opravi pokop zunaj pokopališča, ki je v uporabi, brez posebnega dovoljenja (drugi odstavek 13. člen).
- **(črtana).**

Z denarno kaznijo od 1.000 do 5.000 din se kaznuje za prekršek odgovorna oseba komunalne organizacije, ki stori dejanje iz prejšnjega odstavka.

42. člen

Z denarno kaznijo od 5.000 do 10.000 din se kaznuje za prekršek občan, če pokoplje umrlega zunaj pokopališča, ki je v uporabi (drugi odstavek 13. člena).

Z denarno kaznijo od 3.000 do 10.000 din se kaznuje za prekršek občan, če izvede dela ali naroči izvajanje del v nasprotju s 35. členom tega zakona. **(črtan)**

Zakon o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč (Uradni list SRS, št. 34/84) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

43. člen

Predpis iz prvega odstavka 8. člena tega zakona izda za zadeve zdravstvenega varstva pristojni republiški upravni organ v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

Do izdaje predpisa iz prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo določbe pravilnika o pogojih in načinu izkopavanja in prevoza mrličev (Uradni list SFRJ, št. 11/76 in 8/80).

44. člen

Občinske skupščine morajo v dveh letih od uveljavitve tega zakona uskladiti svoje predpise o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč s tem zakonom.

45. člen

V osmih letih od uveljavitve tega zakona je treba zagotoviti mrliške veže na pokopališčih v mestih in naseljih mestnega značaja ter v turističnih krajih, razen na pokopališčih, predvidenih za opustitev.

46. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati zakon o pokopališčih (Uradni list LRS, št. 49/55) in pravilnik za izvrševanje zakona o pokopališčih (Uradni list LRS, št. 26/56).

47. člen

Ta zakon prične veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.«.

Zakon o spremembah zakona o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč (Uradni list RS, št. 26/90) vsebuje naslednjo končno določbo:

»5. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.